

Ўзбекистон

Элим деб, юртим деб,

ёниб яшаш керак

1925 йилдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИ «КАМОЛОТ» ЖАМГАРМАСИ ГАЗЕТАСИ

1997 йил 31 май Шанба. № 42 (14434)

Хавфсизлик, барқарорлик ва тараққиёт асослари

«Ўзбекистон» нашриёти Ўзбекистон Республикаси Президенти Исом Каримовнинг «Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари» номли китобини ўзбек ва рус тилларида босмадан чиқарди.

Мазкур китоб давримизнинг энг муҳим ва мураккаб ижтимоий-сиёсий муаммолари таҳлиliga бағишланган.

Китобнинг «Хавфсизликка таҳдид» деб номланган биринчи бобида минтақавий мождарлар, диний экстремизм ва фундаментализм, буюк давлатчилик шовинизми ва агрессив миллатчилик, этник ва миллатлараро зиддиятлар, коррупция ва жиноятчилик, маҳаллийчилик ва уруғ-аймоқчилик муносабатлари, экологик муаммолар ҳар томонлама изчил таҳлил қилинган.

«Барқарорлик шартлари ҳамда тараққиёт кафолатлари» деб номланган иккинчи бобда эса истиқлол йилларида Ўзбекистонда рўй берган оламшумул ўзгаришлар хусусида фикр юритилади. Жумладан, миллий қадриятлар ва миллий ўзликини англашнинг тикланиши, давлатчиликни шакллантириш ва мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш, демократик институтлари ва фуқаролик жамияти асосларини шакллантириш, бозор муносабатларининг қарор топиши ва мул-

қдорлар синфининг шаклланиши, юртимизда амалга оширилаётган қучли ижтимоий сиёсат ва аҳоли ижтимоий фаоллигининг ортиши, мамлакатимизнинг жўрофий-стратегик имкониятлари ва табиий-хомашў ресурслари, инсон салоҳияти, ижтимоий ва ишлаб чиқариш инфраструктураси, жамиятимиздаги кенг қўламли ўзгаришлар ва ҳамкорлик кафолатлари, жаҳон ҳамжамияти билан ҳамкорлик масалалари бугун оламда рўй бераётган мураккаб ва жўшқин жараёнлар билан бевосита узвий боғлиқ ҳолда тадқиқ этилади.

Бу китобда муҳокамага қўйилган мазунинг ўзи - яъни, хавфсизлик, барқарорлик, мамлакатнинг собит-қадамлик билан ривожланишига эришиш масаласи моҳият эътибори билан давлат мустақиллиги ва суверенитети-га, халқ эркинлиги ва тенглигига эришишнинг асосий мазмуни, айтиш мумкинки, пировард ва олий мақсадидир.

Китобда ана шу улўғ мақсад йўлида турган муаммолар ва таҳдидлар чуқур илмий ёндашув ва холислик билан ёритилган. Бу муаммо ва таҳдидларни аниқ тушуниш эса жамиятни бирлаштиради, жипслаштиради, ҳар бир кишига ўзининг масъулиятини, ўз ўлкаси, жонажон Ватанининг тарихи ва ҳаётидаги мураккаб воқеаларга даҳлдорлигини пухта идрок этиш, янада теранроқ англаш имконини беради.

Бўлажақ шарқшўнослар

Ўтмиш ортдиқолди, боболар ҳаққ, Бу буюк умрда сен энди ўра, Бу юк айландиқанг буюк фарзанди, Икбонг айўпага жонин сарфла, Нозир, Закир, Замон, Сачо Фикратли, Туркий шаҳарнинг навбаси саркан, Бар аср рафтади ухлуданг апар, Қушдек нурпарвар, яшасан Ватан, Нилуфар МАХМУДОВА

Суратларга: Тошкент Давлат шарқшўнослик институтини талабаларининг ҳаёти акс этган. Сураткаш: А. ГЕРАСИМОВ

1 июль - Жаҳон болаларни ҳимоя қилиш куни

КОНВЕНЦИЯ - БОЛАЛАР ҲИМОЯЧИСИ

Бугунги кунга келиб, дунё миқёсида болаларга муносабат ва эътибор ўзгарди. Болалар ҳам катталар сингари ижтимоий-сиёсий ҳуқуқларга эга эканини кўпчилик англаб ета бошлади. Шу сабаб, Бирлашган Миллатлар Ташкилати 1989 йили Болалар ҳуқуқини ҳимоя қилувчи Халқаро Конвенция қабул қилди. Айни пайтда ушбу дунёнинг деярли барча давлатлари қўшилган. Ўзбекистон парламенти ҳам ушбу Конвенцияни 1994 йили тасдиқлади.

Таъкидлаш жоизки, Конвенция болаларга бўлган муносабатни анча ўзгартирди. Чўки, аъзо давлатларнинг барчаси мазкур ҳужжатдаги талабларни, жумладан, болалар ҳуқуқини ҳимоя қилишни ўз зиммасига олган. Ҳозир дунё болаларининг 96 фоизи ана шундай мамлакатларда яшаймоқда.

Конвенцияга асосан, 18 ёшга тўлмаганлар бола ҳисобланади ва унинг истак-хоҳиши ҳар қандай ҳолатда инобатга олинмоғи лозим.

Шунингдек, болалар замонавий соғлиқни сақлаш тизимидан фойдаланиш, ўз дунёқараши ва фикрига эга бўлиш, керакли маълумотларни олиш ҳуқуқига ҳам эга.

Бирлашган Миллатлар Ташкилатининг халқаро болалар жамғармаси - ЮНИСЕФ томонидан 1996 йили эълон қилинган «Миллатлар тараққиёти» номли йиллик ҳисоботда келтирилган маълумотларга қўра, дунёнинг 14 мамлақати ўз Конституциясига Конвенция талабларига мос равишда махсус моддалар киритган.

Бугунга келиб, болалар ҳуқуқини ҳимоя қилиш энг долзарб вазифалардан бирига айланган, десак муболага бўлмайди. Зеро, кўпгина мамлакатларда болалар меҳнатини суиистеъмол қилиш, уларни оғир ишларга жалб этиш ҳолатлари ҳануз давом этмоқда.

ЮНИСЕФ маълумотларига қўра, Малайзиянинг қаучук плантацияларида болалар кўнунга 17 соатлаб ишлайди. Танзаниядаги болалар қаҳва териш чоғида қимёвий моддалардан зарарланимоқда. Португалияда эса болалар 12 ёшидан қўрилмишдаги оғир ишларни бажаришга мажбур. Уларнинг арзон меҳнатидан манфаат қўлаганлар эса уларнинг ҳар-хил уйдирма гаплар билан оқлашга уринади.

Ҳозирги кунда дунё бўйича 10 ёшдан 14 ёшгача бўлган 73 миллион бола меҳнат қилмоқда. Лекин, бу маълумот тўғал эмас.

Оғир иқтисодий шароит туфайли ишлашга мажбур бўлаётган болаларни ҳам ҳисобга олсак, кўридаги рақамлар қаторига биргина Хиндистоннинг ўзидан 90 миллионга яқин болани қўшиш мумкин. Халқаро Меҳнат Ташкилати яқинда Гана, Хиндистон, Индонезия ва Сенегал мамлакатларида тақширув ўтказиб, бу давлатларда 5 ёшдан 14 ёшгача бўлган болаларнинг 25 фоизи ишлашга мажбур бўлаётганини аниқлади. Сенегалда эса бу кўрсаткич 40 фоиздан ошади. Меҳнатга жалб қилинаётган болаларнинг кўпчилиги Осиё, Африка ва Латин Америкасида яшайди.

Ўзбекистон мустақилликка эришгандан сўнг, мамлакатимизда болаларга муноса-

бат яхшиланимоқда. Бозор муносабатларига ўтиш даврида кам таъминланган оилаларга давлат томонидан қўрсатиладиган ёрдамни қучайтириш, ёш авлодни тарбиялаш ва болаларни ҳар томонлама қамол топтириш мақсадида, Президентимизнинг қўл болали оилаларга давлат ижтимоий ёрдами тизимини такомиллаштириш тўғрисидаги қарори эълон қилинди.

Шунингдек, келажак авлоднинг соғлом вояга етишини таъминлаш, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш, болаларнинг жисмоний, ақлий ва маънавий қамол топиши учун ҳар томонлама қўлай шарт-шароит яратиш мақсадида ташкил этилган - ҳуқуқатга қаршили бўлмаган «Соғлом авлод учун» Халқаро хайрия жамғармаси ҳам Ўзбекистондаги болалар саломатлиги, уларнинг қимматли инсон бўлиб етиши йўлида эзгу ишларни амалга оширмоқда.

Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш вазирлиги маълумотларига қўра, 1996 йилга келиб, мамлакатимизда болалар ўлими 43,5 фоизга камайган. Бугунги кунда республикада 44 та болалар поликлиникаси, 45 санаторийда 40 мингга яқин болалар вачи фаолият қўрсатмоқда.

Шу уринда мамлакатимизда қўпбал халқаро ташкилотлар билан ҳамкорликнинг яқин йўлга қўйилганини таъкидлаш жоиз. Масалан, республикада фаолият қўрсатётган ЮНИСЕФ ваколат-хонаси ҳамда «ЭКОСА» жамғармаси билан ҳамкорликда 4 йилга мўлжалланган «АСПЕРА» лойиҳасини ишлаб чиқди. Ушбу лойиҳа доирасида Оролбўйи минтақасидаги болалар ва оналар саломатлигини муҳофаза қилиш, уларга тиббий ёрдам қўрсатилиб кўзда тутилган.

Шунингдек, республика Қизил Яримой жамияти қўшида ташкил этилган меҳрибонлик хизмати ногирон оналар ва болаларга ёрдам қўрсатиб келмоқда. Биргина 1996 йили 53 нафар ногирон болалар аравачаси бепул тақдирланган. Қолаверса, мазкур жамият 487 нафар етим ва ногирон болага моддий ёрдам қўрсатди.

Мамлакатимизда болаларни ҳимоя қилиш қўпбал ҳуқуқий ҳужжатларда ўз аксини топган. Миллий, диний ва ижтимоий мансублигидан қатъий назар, ҳар бир боланинг бошланғич таълим олиши, ижод қилиш ҳуқуқи давлат томонидан кафолатланади.

Шунингдек, ота-оналарнинг фарзандларга моддий ва маънавий ёрдам бериши, фарзанд истакларини инобатга олиши ҳам қўнунда қўрсатилиб ўтилган.

Болалар - бизнинг келажакимиз. Бошқача айтганда, болаларга раҳмюрлик қилиш келажак ҳаққда қайғурмишдир. Шўнос, болалар ҳуқуқини ҳимоя қилиши, уларнинг қимматли инсон бўлиб етишини учун шарт-шароит ва қўлайликлар яратиб бериш ҳуқуқатимиз сиёсатининг устувор йўналишларидан биридир.

Улўбек Далев, ЎзА шарҳловчиси.

Тошкент кинофестивали ақунланди

Мустақил мамлакатимиз маданий ҳаётида укатмиз воқеа - XII Тошкент халқаро кинофестивали ниҳосига етди. «Умуминсоний қадриятлар ва миллий тараққиёт» шiori остида ўтган мазкур анжуман тинчлик ва оқойишталик барқарор бўлган юртимиз нуфузига нуфуз қўшди. Дунёнинг 32 давлати ва 6 халқаро ташкилотдан ташриф буюрган киноюлдузлари, маданий ва санъат а м а о ё н д а л а р и Ватанимизда амалга оширилаётган тарихий ўзгаришлардан воқиф бўлди. Айниқса бетакор чирой касб этаётган пойтахтимиз Тошкент, қадимий Самарқанднинг тарихий ёдгорликлари меҳмонларда ўчмас таассурот қолдирди. Кино арбоблари ўзаро таъриба алмашди, бир-бирларининг ижодий ютуқларидан баҳраманд бўлди.

29 май кўни пойтахтимиздаги Халқлар Дусллиги саройида Тошкент киноанжуманининг тантанали ёпилиш маросими бўлди. Уни XII Тошкент халқаро кино-

фестивали Бош директори Темирмалик Юнусов очар экан, мазкур анжуман муваффақият билан ўтгани ва у чинакам дусллик байрамига айлиниб кетганини таъкидлади.

Фестиваль хайъати раиси, машҳур адиб Чингиз Айтматов танлов голибларини эълон қилди.

Бош соврин - «Олтин хумо» Жанубий Кореялик сценарий муаллифи ва режиссёр Пак Чўль Сунинг «Алвидо, азиям» фильмига берилди. Энг яқин аёл роли учун таъсис этилган «Олтин лопла» соврини хитойлик Си Ми Чун /«Якка даракх»/ ва озарбайжонлик Аян Мирқосимовга /«Ўзгалар вақти»/ насиб этди. Энг яқин эркек роли учун белгиланган «Олтин арча» совринига россиялик Евгений Матвеев /«Русчасига севиш-2»/ сазовор бўлди. Қозғистонлик режиссёр Ардад Амиркуловга «Абай» фильмида миллий мазуни теран ёритгани учун «Семур» соврини топширилди. Ўзбекистонлик режиссёр Камада Камолова-нинг «Атроф оппоқ қорға бурқанди» фильмида илк роли учун ёш актриса Раъно

Шодиева ЮНЕСКОнинг совринини олди. Халқаро хайъатнинг махсус соврини - «Нексия» авто машинаси эса «Буюк Амир Темир» /Ўзбекистон/ фильмининг суратга олинадиги операторлик санъати учун Рифқат Иброҳимовга берилди.

Тантананада сўзга чиққан Тошкент шаҳар ҳокими Қозим Тўлаганов йилгиланган анжуман муваффақиятли ақунланди билан табриқлаб, фестивал катнашчиларига, барча меҳмонларга миннатдорлик билдирди. Қизгин олқишлар остида хайъат аъзоларига эсдалик совгалари топширди.

Мухташам зал бўйлаб фестивал мадҳияси янраб, соврин агалари анжуман байрогини туширади.

Йигилиш сўнгида анжуман бош совринига сазовор бўлган «Алвидо, азиям» фильми намойиш этилди.

Тантанали маросимда Президентнинг давлат маслаҳатчиси Ўткир Раҳматов, Бош вазир Ўринобсари Алишер Азиз-хўжаев қатнашди.

ЎзА

Ғолиблар аниқланди

Чирчиқ Олий танк командирлари муҳандислик билим юртида «Шунқорлар-97» харбий-спорт мусобақаларининг республика яқунлочи босқичи ниҳосига етди. Ушбу тадбирни Ўзбекистон ёшларининг «Камолот» жамғармаси, Мудофаа, Халқ таълими, Соғлиқни сақлаш вазирликлари, Ўзбекистон қасаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши, Жисмоний тарбия ва спорт давлат қўмитаси, республика мудофаасига қўмақлашувчи «Ватанпарвар» ташкилоти ҳамда Ўзбекистон фахрийлари ижтимоий қўлаб-қувватлаш «Нуроний» жамғармаси ўтказди. Бу мусобақалар ёшларни мард, жасур, жисмонан бақувват, маънавий етуқ, харбий бурча содиқлик руҳида тарбиялашни қучайтириш мақсадида ўтказилди.

Мусобақанинг қўни босқичларида ўрта мактаб, лицей, гимназия, касб-хўнар билим юрталарининг 80 мингга яқин

ўқувчи ва чақирик ёшидаги ўсмирлари қатнашди. Беллашувларнинг финал босқичида Қорақалпоғистон Республикаси, барча вилоятлар ва Тошкент шаҳридан 29 та жамоа иштирок этди.

Қизгин ўтган беллашувларда биринчи ўринни Наманган вилояти Қосонсой туманидаги 35-ўрта мактаб ҳамда Навоий вилояти Нурота туманидаги касб-хўнар лицейи эгаллади. Ан-дан Ибродон туманидаги 34-ўрта мактаб ва Сурхондарё вилояти Саросиё туманидаги ўрмончилик лицейи иккинчи ўринни, Чирчиқ шаҳридаги 21-ўрта мактаб ҳамда Андижон шаҳридаги 4-касб-хўнар лицейи эса учинчи ўринни олди.

«Бўлинка командирлари» беллашувда биринчи ўрин Чирчиқ шаҳридаги 21-ўрта мактабнинг бўлинка командири А.Металевга насиб этди.

Т. Ботирбеков, ЎзА мухбири.

ХИРМОНЛАРГА ОҚАР САРА ДОН

Қашқадарё вилоятининг Усмон Юсупов тумани ғаллакорлари биринчилардан бўлиб, ўрим комбайнларини ғаллазорларга олиб киришди. Тумандаги мавжуд 46 та комбайннинг 16 таси арпа ўримига сазабар эгилди. Суръат ҳам, сифат ҳам яқин. Ҳар бир ўрим комбайни билан кўнунга 3,5-4 гектар майдондаги ҳосил саранжомлаб олиномоқда.

Албатта, деҳқончиликда дондор бўлиш осон эмас. «Жейнов» жамоа-ширкат хўжалиги ғаллакорлари шундай устувор ниятда меҳнат қилишаёпти. Хўжаликдаги Ҳабибулло Саидов бошлик бригада жамоаси 47 гектарлик ғаллазорида ҳосил мўл, бошоқлар чўнг хирмон яратилишидан дарак бермоқда. Таърибали Ражаббой Қиличев бошқараётган «Кейс» комбайнининг иш учун худди рисоладагидек.

Худо хоҳласа, 1050 гектар майдондаги ғалламизини энг узғи билан 18 иш кўнунда ўриб-йғиб олиш ниятидадир, - дейди «Жейнов» жамоа-ширкат хўжалиги бошқарувининг раиси, Ўзбекистонда хизмат қўрсатган қишлоқ хўжалиги ходими Муродилло Саидов. - Бунинг учун бизда тула имконият бор.

А. Тўраев, Х. Пиримқўлов.

Ўзбекистон Республикаси Президенти қўрилмиш материаллари ишлаб чиқаришда бозор муносабатларини чуқурлаштириш, қорхоналарни илғор технология негизида техникавий қайта қуроллантиришни ниҳосига етказиш, рақобатбардор маҳсўлот ишлаб чиқаришнинг устишини рағбатлантириш, тармоқ қорхоналарини барқарорлаштириш ва молиявий жиҳатдан соғломлаштириш мақсадида «Ўзбекистон қўрилмиш материаллари ишлаб чиқариш давлат концерни» - «Ўзқўрилмиш материаллари» ни «Ўзқўрилмиш материаллари» акциядорлик компаниясига ўзгартриш тўғрисида Фармон қабул қилди.

Қозғистон Республикаси Президенти Нўрсўлтон Назарбоевнинг таклифига биноан, Ўзбекистон Республикаси Президенти Исом Каримов шу йил 2-3 июнь кўнлари расмий ташриф билан Қозғистон Республикасида бўлади.

29 май кўни Тошкентда Оролни қўқариш халқаро жамғармаси бошқарувининг мажлиси бўлди. Унда жамғарма бошқаруви, икроня қўмитаси аъзолари, Марказий Осиё давлатлари тегшиш вазирлиқ, қўмита, идора ва ташкилотлари раҳбарлари, халқаро ташкилотларнинг Ўзбекистондаги ваколатхоналари вакиллари иштирок этди. Мажлисни Ўзбекистон Бош вазирининг биринчи ўринбосари П. Жўрабеков бошқаради.

«ДУСЛИК» ДУСЛАРИНИ УЧРАШТИРДИ Бўхоро Давлат Университетинда Мўборак шаҳридаги «Иқтисодий» коллежда ҳамда Бўхородаги Абу Али Ибн Сино номли Тиббиёт Билим юрти талабалари ўртасида «Дўстлик» учрашуви бўлиб ўтди. Мақсад ёшларимиз ўртасида дўстлик, меҳр-муҳаббат ва бир-бирларига ҳурмат қиларини уйғотиш, шў билан бирга икки вилоят урф-одатлари, маросимлари ва миллий қадриятларини ўрганишдан илборат эди. Учрашув қатнашчиларига «Камолот» жамғармаси Бўхоро шаҳар ва Мўборак тумани бўлимларининг эсдалик совгалари, ёрликлар топширилди. Мўбораклик талабалар Бўхоронинг тарихий ёдгорликларига ва зиёратгоҳларига саёхат қилдилар.

МАҲАЛЛАДА ГАП КЎП

Бўхоро шаҳридаги 21-маҳалла фаоллари билан 33-мактаб жамоаси биргаликда «Маҳалла - тарбия учоғи» мавзусида давра сўхбатни уюштирди. Унда «Камолот» жамғармаси вилоят бўлими раиси Ж. Иzzатов, «Маҳалла» жамғармаси вилоят бўлими раиси Ф. Умудов, вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси О. Норов, вилоят суди судьяси З. Топиров, Бўхоро шаҳар ички ишлар бошқармаси воёга етмаганлар билан ишлаш нозир Ш. Саидов ҳам қатнашдилар. Давра сўхбатни қатнашчилар ёшларнинг барқарор инсон қилиб бўла етказиш учун энг аввало оила, маҳалла, мактабнинг улаш ҳамкорлигини юқори савияга қўтариш, оила-жамият асоси, маҳалла-миллий қадриятлар бешинг эканлиги тўғрисида сўз юритдилар. Ақил хондонда, маърифатли маҳаллада эъқол йилгилар, оқила қизлар, қимли фарзандлар улғайиш ҳар биримизга сир бўлмака керак. Бўгунги кунда фарзандларни фақат едириб, қийинтириш билан эмас, Балки унинг тарбияси, маънавияти, замонавий билимларини эгаллашини ҳам таъминлаш ҳар биримизнинг бурчимиз эканлиги таъкидланди.

Улўбек Далев, ЎзА шарҳловчиси.

Ўзбекистон истеъдодлари давлат эъзозидан

"Туркистон" газетаси тахририятида Республика иқтидорли ёшлари билан ана шу мавзуда давра суҳбати бўлиб ўтди

Авал хабар қилганимиздек иқтидорли ёшларни қўллаб-қувватлаш, маънавий ва ҳуқуқий ҳимоялаш, ёшлардаги яратувчанлик руҳини янада баркамоллаштириш мақсадида "Туркистон" газетаси тахририятида Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳамда "Улугбек" жамғармаси билан биргаликда эндигина пиндик ёриб, мунаввар оламга умид нигоҳи ила жўшқин боқаётган истиқболли ёшлар ўртасида давра суҳбати ўтказилди.

Мулоқоти газетанинг Бош муҳаррири А.НИЁЗОВ бошқарди.

Президентимизнинг иқтидорли ёшларга алоҳида аҳамият бераётгани беҳиз эмас. Зеро, иқтидорлилар юрт бахти. Ёш истеъдод соҳиблари моддий ва маънавий рағбатлантирилиб келинмоқда. Уларнинг эркин билим олиши, фойдали меҳнат қилиши учун "Камолот", "Умид", "Олтин мерос" ва бошқа жамғармалар ташкил қилинди. Ёш ижодкорларнинг илк асарлари давлат йўли билан чоп этилмоқда.

Ёшларнинг сўзлагани Президентимиз Андижон вилоят сессиясида сўзлаган нутқида: "Ёшлар тарбияси, таълим олиши, иш билан таъминлиши ҳақида гап борар экан, меннинг фикримча, биринчи навбатда ҳалқ таълими тизими бутунлай қайтадан ислоҳ қилиш, аҳолисининг қариб ярми болалар ва ўсмирлардан иборат бўлган мамлакатимизда ёш авлоднинг ҳар томонлама баркамол бўлишини таъминлаш энг муҳим масалалардан бири бўлиб қолмоқда", - деган эди.

Тахририятда очик мулоқот ўтказилишининг сабаби, ёшларни қўллаб-қувватлаш мақсадида чиқарилаётган Президент фармонлари ва ҳукумат қарорларининг амалда бажарилишига ҳисса қўшиш, ёшлар яратётган ёки яратмоқчи бўлган илмий изланишлари омма назарига олиб чиқишга яқиндан ёрдам беришидир.

Корея мамлақати мустақилликка эришган даврида одамлари йиллаб таътилга чиқмаганлар, кунига икки-уч соатгина дам олганлар. Бугунга келиб Корея дунёга забт эта бошлади. Дунёда ўзбек деган мамлакат, ўзбек деган халқ борлигини англаштириш учун биз ана шундай фойдали жўда зарур. Одамларда боқимандалик, масалан: ўқитувчи бўлса, мен дарс бераман, ёки журналист бўлса, мен газета чиқараман, давлат мени боқибди керак, каби тушунчалар йўқолиб борапти. Ёшлар боқимандалик қайфиятидан амалий фаолиятга, яъни фойдали меҳнатга кўпроқ қизиқа бошлашди.

Исфандиёр ЛАТИПОВ, "Улугбек" жамғармаси директори:

- Жамғармаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ёрдамида Президентимизнинг истеъдодли ёшларни қўллаб-қувватлаш бўйича қабул қилаётган фармонларини амалга оширишга куч ва ғайратини сарфламоқда. Бир йил ичида жамғарма ташаббуси билан ёшларнинг асарларидан ташкил топган "Ёшларда ватан туйғуси", "Талабалар созида ватан" каби китоблар чоп этилди.

Давра суҳбати широкчидаги асосан жамғарма лауреатлари, республика миқёсидаги турли танловларнинг ғолиблари, Улар мамлакатимизнинг турли бурчларида ёшиб, янгилар яратишга интилаётган ўғил-қизлар. Ёшларнинг ижод натижаларини илмий асослаш, оммалаштириш муаммосининг ечимини ахтараялмиш.

Тахририят меҳмонлари ўзларининг изланишлари ҳақида сўзлаб беришди.

Қарши Давлат Университети толиби Олимжон НУСРАТОВнинг сўзларини ҳам завқиланиб тингладим:

- Олимпиада нўда истикомат қилади, - деди Олимжон. - Чорвачилик билан шуғулланади. Дала-даштада электр энергияси йўқ. Университетга келиб кўб энергиясидан энг осон йўл билан электр қувайти олишни ўргандим.

Мақсадим токни 220 вт.га етказиш, ўша жойларда ҳам одамлар телевизор кўриши, радио эшитишига имкон яратмоқчиман. Ҳозирча махсус батарея ёрдамида 4,5 вт ток олаёلمиз. Уни 60 втга етказиш устидан ишлаялмиш.

В.ОСТРОГЛАЗОВ, ёш конструктор:

- Давлатимиз ватан равнаки, халқ фаровонлигини юксалтиришда ёшлар ўз куч-ғайратларини сарфлашлари учун барча шарт-шароитларини яратиб бермоқда. Ҳозир олиб бораётган изланишларимиз ҳам ана шу йўлдаги уринишлардан биридир.

Биз ёшларнинг тежаш мақсадида машина двигателини дизел ёқилгиси билан ишлашга мослаштирдик. Масалан: УАЗ машинаси 100 километрга 12-14 литр бензин сарфлайди. Биз мослаштирган двигател дизел ёқилгиси билан ишласа-да, ҳар 100 километрга 6-8 литргача ёқилги сарфлайди. Ҳозир ҳаммасимиз ва дўстим Жуманазар Исматов билан бирга мосламани мукамаллаштириш устидан ишлаялмиш. Агар мақсадимизга эриша оласан Ўзбекистоннинг ўз машинаси бўлади ҳамда кўп миқдорда ёқилги тежаллади.

Ёш тадқиқотчиларнинг изланишлари давра иштирокчиларини бефарқ қолдирмади. Улар Олимжон ва Владимирни саволларга кўмиб ташлашди. Давра суҳбатига Ўзбекистон ва Нью-Йорк Фанлар Академиялари академиги Раҳим Бежонов ҳамда таниқли адиб ва устоз журналист Мақсуд Қориев ҳам тақлиф этилган эди. Р.Бежонов муаллифлик ҳуқуқини олиш учун двигателини бутунлай янгилаш борасида Владимирга қимматли тавсиялар бера экан, Олимжоннинг муаммолари устидан жаҳон олимлари ҳам бош қотираётганини айтди.

Ориф ТУХТАШЕВ, Самарқанд Давлат Университети толиби, шоир:

- Мустақиллик бизга нима берди, - дегувчилар кам бўлса-да, учраб турибди. Аммо сиз ҳамиятга маҳалла назари билан эмас, мамлакат, дунё назари билан боқсангиз, буюқ ўзгаришларнинг гувоҳи бўласиз. Миллатнинг ўзлигини англаши, миллийликнинг қайта тикланиши, ватан мустақиллиги - бундан ортик буюроқ нарса борми?!

Ҳозирги кунда барча даргоҳларда маънавий марказлари иш бошлади. Оммавий ахборот воситалари орасида газетанинг ўз ўрни бор. "Туркистон" да иқтидорли ёшларга эътибор қўйирилганидан қувондим. Бу илмий дастуризмизни амалда тадқиқ этишимиз учун ёшларга яратилаётган имкониятлардан биридир.

Адабий доираларда, айнақса, ёшлар ўртасида матбуот бизни қониқтирмаяпти, дейдиганлар кўп, лекин ҳеч ким "Биз матбуотни қониқтирмаялмишимиз?" дея ўз-ўзига савол бермайди. Нега?

Аслида матбуот миллиятнинг ойнаси. Шундай экан, ўз ойнамизни турли ғуборлардан тозалаш нафақат ижодий ҳодимларга балки ёшларга ҳам тегишли.

Гулянон ТОҒАЕВА, Ўзбекистон телерадиокорпорациясининг "Ассалом Ўзбекистон" тахририяти ходимаси, шоира:

- Ижодкорлик, яъни ёзувчилик инсонга касб эмас, илоҳ юрткирган нозик туйғу. Касб-хўнар инсонни ризқлантиради, дилдаги дардларини қорғозга туширишга қувват беради. Ҳатто Менделеев ҳам жомадонсоз уста бўлган экан.

Баҳоуддин Нақшбанднинг ўтин сотиб, рўзғор тебратганидан хабарингиз бор. Юртимиз мустақилликка эришган ёшларнинг касб танлашларига кенг йўл очилди. Собиқ империя даврида давлат аҳамиятга эга бўлган завод, фабрикаларда ишлаш учун қомсонга йўланмас баҳона Россиядаги бекорчилар юборилди. Маҳаллий миллат ёшларига эътибор кам эди. Эндиликда иқтидорли ёшлар учун барча имкониятлар етарли. Бу имкониятдан тўла фойдаланиш ўз қўлимизда.

Фарҳод ДАДАЕВ, С.Сирожиддин номидаги лицей-интернат ўқувчиси, кимё фани бўйича Республика олимпиадаси ғолиби:

- Олимпиада Республикадан энг иқтидорли ўқувчилар келишган эди. Устозларимнинг менга қўрсатган саъи ёрдамлари тўғрисида ғойиб бўлдим. Эндиликда барча билимимни Ватан истиқболли учун сарфламоқчиман.

Михайл КОКАРЕВ, Иқтисодий лицейи ўқувчиси:

- Халқнинг маданий ва маънавий юксаклиги мамлакат бойлигидир, - деган эди Ислам Абдуганиевич Қаримов. Юртимиздаги фаровонлик ёшларни ўз иқтидори, истеъдодини намойиш қилишига имкон яратмоқда. Ўзбекистонда турли миллат вакиллари аҳил оила бўлиб, тотув ашмоқда. Улардаги келажакда ишонч фойдали меҳнатни, тадбиркорликни ривожлантиришга қанотимиз остига олишимиз мумкин.", деб ёзган эди у.

Муборак БОЗОРОВА С. Сирожиддин номидаги лицей-интернатнинг инглиз тили ўқувчиси:

- Мана бу йил инсон манфаатлари йўли деб эълон қилинди. Олов ичида қориллаётган давлатларни эшитиб, биздаги осойишталик, турли миллат вакилларининг бир тан бўлиб ватан тараққиёти йўлида меҳнат қилаётганини кўриб, ҳуқуқимиз олиб бораётган сиёсатнинг нечоғлик адолатли эканини юрак-оракдан ҳис қилиш мумкин.

Тўғрисини айтсам, ёшларнинг фикрларини эшитиб тўқиниланиб кетаялмиш. Нимадир қилишга интилиб ашша-гузал фазилат. Ҳар бир инсоннинг ҳаётида ўз ўрни бўлиши керак. Инглиз тили дунёга чиқишимиз учун, дунё маънавиятидан баҳраманд бўлишга, қолаверса, ўз маънавиятимизни

дунёга олиб чиқишга қулай имконият яратди. Мен истеъдодли укаларимга улкан муваффақият тиламоқчиман. Ишларингиз бароридан келсин, дегим келади.

Жаҳона АБДУРАСУЛОВА, 41-мактабнинг 13 ёшли битирувчиси:

- Президентимизнинг иқтидорли ёшларга яратётган имкониятларидан жўда-жўда мамнунман. Одамлар ўзларини-ўзлари таҳлил қиларкан, собиқ иттифок даврини истиқбол даври билан солиштириб бошлаши табиий. Шундагина ўз туғилган заманинг, тулғуринг, ватанинг истиқболли йўлида меҳнат қилсанг, унинг натижасини кўрсанг, қалб-бингда фахрланиш туйғусини сезасан. Мустақилликнинг буюқ неъмат эканлигини англайсан.

Давра суҳбатидан шуни англайманик, юртимизнинг шундай иқтидорли ёшлари бор экан, келажакда бизга ишонинг, деб бор овозда айта оламиз.

Мақсуд ҚОРИЕВ, "Меҳриг'й" газетасининг Бош муҳаррири:

- Республикадаги туб ўзгаришлар ёшларга катта имкониятлар очди. Таълимда Беруний, Ибн Сино, Ал Хоразмий, Ал Фарғоний, Насафий, Навоий руҳлари шу даврада биз билан бирга мулоқот қилаётгандек. Зеро, бизлар улғу аждодларимизнинг издошларимиз. Мен "Ибн Сино" номли тарихий романимни ёзганча бобомизнинг ижодий фаолиятини ўрганиб қиддим. Ибн Сино 10 ёшга тулғанда устози отасининг ёнига келиб: "Мен фарзандингизга бор илминини ўргатиб бўлдим, энди руҳсат берсангиз", дебди. Отаси: "Домла, хизматингиз эвазига бир от ҳада қилсам", деганларида, "Мен от эмас, эшак миниб кетсам ҳам бўлаверди" деган эканлар. Сабаби устози Ибн Синонинг илмий саволларига жавоб беролмай қолган эканлар.

Ёшларда олган билим тошга ўйилган нақш. Сизларнинг илм чўққиларини эгаллашингиз учун ҳуқуқимиз барча қулайликларни яратиб қўйибди. Президентимизнинг шахсан ўзлари истеъдодли ёшларга катта ғамхўрлик қўрсатмоқда. Шу давргача чет элга бориб, ўқиб келиш ҳаёлий орзу эди. Эндиликда ёшлар жаҳоннинг ривожланган мамлакатлари олийгоҳларида билим олишмоқда. Бунга сиз ёшлар қадрига етинг.

Р. БЕКЖОНОВ:

- Халқнинг ўтмишига, тарихига бир назар ташласангиз ёшлардаги яратувчанлик руҳининг замири нечоғли қудратли эканлигини кўрасиз.

Собиқ империя даврида тарихимиз, азалий маънавиятимиз атайлаб саҳифалардан учирилди. Миллий қаҳрамонларимизни миллат душманга айлантиришди. Бир сўз билан айтганда биз манкуртга айланиб қолдик.

Истиқбол сабаб аввало маънавиятимизнинг, тарихимизнинг кўксига шамол теғди. Биз ўзлигимизни англай бошладик.

30-йилларда Самарқанддаги Оқ ва Кўк саройнинг тағига бомба қўйиб портлатишган эди. Нега? Бу саволга академик Бартольд томонидан XIX аср охирида император жаҳонларига ёзилган мактубининг қуйидаги парчалари жавоб беради: "Маҳаллий халқ биз ўйлагандан кўра ўта маданиятли экан. Уларни бўйсиндира олмаёلمиз. Ижозат берсалар ўз фикрини айтсан. Бу халқнинг ўтмишида яратилган барча асоир-атикаларини, мачиту маррасаларини, диний китобларини ер билан яқсон қилибгина, уларни маънавиятини сўндирибгина қанотимиз остига олишимиз мумкин.", деб ёзган эди у.

Азиз ёшлар! Сизнинг бахтингиз шундаки, нимаики яратманг, у ватан, халқ, миллат бойлиги бўлиб қолади. Аждодлар руҳи қўлласин сизни!

Кўзлар ҳарорат эмади, юраклар ҳаяжонда. Ахир, дунё илми осмон қадр эсади, унинг бир чўққисиде аждодлар муҳри бор, тоғлар замин мувозанатини сақлагани каби, аждодлар муҳри дунё илми мувозанатини сақлаб туражак. Имконияти юксак ватандошгина истеъдодлар вояга етади, камол топади.

Юсуф ЖўРАЕВ, "Туркистон" муҳбири

Мусоҳаба "БИЗНЕС-ФОНД" - ЁШЛАР МАДАДКОРИ

Республика ёш тадбиркорлари ва ишбилармонларининг мададкори "Бизнес-Фонд" бозор иқтисодиёти тамойилларини ҳаётга тадбиқ этишда хайрли ишлари амалга ошираётган. Мухбиримиз фонд раисининг биринчи ўринбосари Собир УМЕДОВ билан учрашиб, ундан мамлакатнинг иқтисодий қудратини ошириш, юртининг фаровонлигини юксалтириш борасида амалга оширилаётган ишлар ҳақида сўзлаб беришни илтимос қилди.

- Маълумки, ҳусусий тадбиркорлик ва кичик бизнесни қўллаб-қувватлаш фонди "Бизнес-Фонд" Республика Президентининг 1995 йил 26 июлдаги Фармони ва Вазирлар Маҳкамаси Қарорига биноан ташкил этилди. Чўки, ўша кезларда "Бизнес-Фонд" ни қайта тузиш, уни мамлакат иқтисодий тараққиётининг асосий таянчларидан бирига айлантиришнинг даврининг ўзи тақозо этганди.

Президентимиз ва ҳукуматнинг бу муҳим ҳужжатлари ҳусусий тадбиркорлик ва кичик бизнес муаммоларини ечимисига олиб, вазифасини ўтамоқда. Ўз имкониятларини юзга чиқаришга аҳд қилган ишбилармонлар, тадбиркорлар ва кичик бизнес билан шуғулланишга шайланган иқтидорли кишиларга катта имтиёзлар эшигини очди. Ундайлар орасида ёшлар кўпчилигини ташкил этаётгани айниқса қувончлидир.

"Бизнес-Фонд" ҳусусий тадбиркорларга, кичик бизнесга молиявий ёрдам кўрсатиш, инвестиция лойиҳаларига имтиёзли кредитлар ажратиш, уларнинг устас сармояларида ўз улushi билан қатнашиш, жойларда тадбиркорликнинг, кичик бизнеснинг тараққиётига ёрдам бериш, уларни ҳорижий технологиялар билан таъминлаш ва кишилар жойларда иқтисодийнинг замонавий шаклларининг равнақ топишига қўмақлашар экан, аввало бу тармоқларда фаолият бошлаган ёшларга катта эътибор бермоқда. Шу тўғрисида тадбиркорлик ва кичик бизнес билан шуғулланаётган йигит-қизлар сафи бир мунча ортди. Улар ёшларга хос ғайрат-шижоатлари, изланувчанликлари, ақл-заковатлари билан мамлакат келажоқини яратмоқдалар. Тадбиркорликда, кичик бизнесда қувончли натижаларга эришмоқдалар жаҳоннинг иқтисоди тараққиёт этган мамлакатларида тенгдошларидан бу соҳаларда асло кам эмасликларини, айрим ҳоллар-

да ҳатто устўнлик жиҳатларига эга эканликларини кўрсатмоқдалар. Ана шуларни эътиборга олган "Бизнес-Фонд" Ўзбекистонимиз заминада пайдо бўлаётган мулкдорларнинг янги, ёш авлодига катта эътибор бермоқда. Ҳар йили ўтказиш аниқанага айланган бораётган "Ташаббус" конкурсида "Ёш тадбиркорлар" махсус соврини таъсис этилди.

Фонд ёрдамида оёққа туриб олган, тажрибали тадбиркорлар фаолияти билан газетхонларни таништирсангиз. -Бажонидил. Самарқанддаги О. Ражабов бошчилигида қўрилган "Умар" ҳусусий ишлаб-чиқариш фирмаси қисқа муддатда бутун республикага танилди. Асосий эътиборини қурилиш-таъмирлаш, мармарга ишлов бериш, озиқ-овқат маҳсулотлари тайёрлаш ҳамда тижоратга қаратган бу ҳусусий корхона бугун жаҳоннинг қатор мамлакатлари фирмалари билан ўзаро алоқа боғлаган. Андижондаги "Шўхрат" ҳусусий дехон (фермер) жўжалити ҳам халқимизнинг умид жўдаси бўлишига қўшма қўл берди. Ҳўжалик аҳолига турли хил сифатли маҳсулотлар етиштириб бериш билан бирга яна бир муҳим муаммони ҳал этишга, яъни кишлоқ жойларда ёшларни иш билан таъминлашга ҳисса қўймоқда.

Ёш тадбиркор П. Аллошиев бошлаган хайрли ишларда бугунги натижаларини олиб кўрайлик. Олтинсўй туманидаги фаолият юритаётган "Пўлат АЛП" саноат ва тижорат фирмаси гилам ва гилам маҳсулотлари ишлаб чиқаради. Бу ерда ҳорижий энг замонавий дастгоҳлари ишлатилмоқда. Бугун корхона қуввати ортиб, йилга 1,5 миллион квадрат метр гилам ишлаб чиқара олиш даражасига етди. Ушлаб йигит ва қизларга касб ўргатилади.

Бўларга ўшар бевосита "Бизнес-Фонд" кўмагида тадбиркорлик фаолиятини бошлаш ва уни замон талаблари доирасида юритаётган йигит-қизлар ҳақида яна кўп мисоллар келтиришимиз мумкин. Энг муҳими, улар айрим тенгдошларидан, осон

пул топиш йўлини излаётган ёшлардан фарқи мамлакат истиқболлини ўйлаб иш юритмоқдалар. Ишлаб чиқариш билан шуғулланмоқдалар, жойларда ишсиз, хўнар ўрганиш иштиёқлари юрган тенгдошларини иш билан таъминлаётдилар.

Ҳоразм вилоятида тадбиркор йигит Х. Матқаримов бош бўлган "Пахлавон Маҳмуд" номли корхона бор. Асосан маҳаллий хом ашёни қайта ишлаш ва ундан пўстин тикиш билан шуғулланаётган бу ташкилот фаолиятининг дастлабки давридаёқ 100 дан зиёд ёшларни иш билан таъминлади. Бугун корхона учун мўлжалланган янги, икки қаватли бино жадал сурьатда қурилмақда. Қурилиш низомига етган, ишчилар сонини 400 кишига етказиш мўлжалланмоқда.

Ёшлар ва ўсмирларга касб-хўр ўргатиш борасида Фонд қандай ишларни бажаряпти?

Жойларда ташкил топаётган ишлаб чиқариш корхоналарига кредит ажратишда янги ишчи уринларини ташкил этишга ва бу уринларга асосан ёшларни жалб этиш, уларнинг касб ўрганишлари, малакаларини оширишлари, га эътибор қаратишмоқда. Шу кўнганча "Бизнес-Фонд" маблағлари билан таъминланган лойиҳалар тўлиқ амалга оширилса, жами 22,6 млрд. сўм ҳажмида маҳсулот ишлаб чиқарилади ёки турли хизматлар қўрсатилади. Бу ишлаб чиқаришда жами 18,7 миңдан зиёд киши банд бўлади. Буларнинг деярли ярмини эса ёшлар ташкил этади.

Ёшларга касб малакаларини кўн билан ўргатиш ишимизнинг муҳим жиҳатларидан бири ҳисобланади. Замонавий техникалар ва технологиялар ҳаётимизга жадал кирит қелмоқда. Уларни пўхта ўрганиш, иш қўллаб қўришга қўшма қўл берди. Бу ишлаб чиқаришда жами 18,7 миңдан зиёд киши банд бўлади. Буларнинг деярли ярмини эса ёшлар ташкил этади.

Ёшларга касб малакаларини кўн билан ўргатиш ишимизнинг муҳим жиҳатларидан бири ҳисобланади. Замонавий техникалар ва технологиялар ҳаётимизга жадал кирит қелмоқда. Уларни пўхта ўрганиш, иш қўллаб қўришга қўшма қўл берди. Бу ишлаб чиқаришда жами 18,7 миңдан зиёд киши банд бўлади. Буларнинг деярли ярмини эса ёшлар ташкил этади.

САҒИМИЗГА ҚЎШИЛИНГ

- Ўрта мактабни битирган, кўп ўйлаб ўтирмай, "Юлдуз"га келган эдим, - дейди Ш.Аъзамова - устоз чеварлардан тикувчилик касбини ўрганиб олдим. Ҳозир илғорлар сафидаман. Бу ерда менга ўхшаган ёшлар жўда кўп. Унумли ишлаб, яхши хордиқ чиқариш, меҳнатимизга яраша даромад қилишимиз учун зарур шароитлар яратилган. Бу йил мактабларни битираётган йигит ва қизларни ишчи касбини танлашга қачираман.

Тошкентдаги "Юлдуз" тикувчилик ҳиссадорлик бирлашмасида минг нафардан зиёд ёш йигит ва қизлар меҳнат қилишмоқда. Улар замонавий русумдаги сифатли устки кийимлар тикиб ҳамюртларимиз ва ҳорижий миждозлар кўнглига йўл топишмоқда.

Суратларда корхона илғорлари Ш.Аъзамова, (чапда) моҳир чеварлар Ф.Рустамова, Н.Мухитдинова, О.Даминова ва тикувчилик Ҷежи акс этган. Суратқаш А.Герасимов.

СИЗ БУНГА ҚОДИРСИЗ

- ♦Хеч қачон овозингизни кўтармай (ҳатто энг мушкул вазиятда ҳам) сўзлашга ҳаракат қилинг.
- ♦Гаплашганда ортиқча сўзларни иллатмаслик учун, муайян вақт мобайнида нутқингизни қузатиб бориңг.
- ♦Сўхбатдошингизнинг сўзини бўлмаслик одат бўлсин. Ўзгаларни сабр-тоқат билан тинглаш фойдадан ҳоли эмас.
- ♦Ким биландир гаплашганингизда уч ибора: "кечирасиз", "марҳамат", "раҳмат"ни кўпроқ ишлатиңг.
- ♦Яқинларингизни "сен" дейишга унчалик шошилманг, зеро "сиз" лаш ўзаро муносабатни самимийлаштиради. Одатда юқори лавозимли шахсларнинг "сенлаши" ёмон таассурот қолдиради.
- ♦Ўзаро мулоқотда сўхбатдошингиз хуш кўрмайдиган иборалардан тийиниңг. Ўз фикрингизни ўтказишга уринманг. Кимгадир (айниқса, кексаларга) ақл ўргатиш, уларни терғаш одобдан эмас.
- ♦Сўхбатдош билан тик турган ҳолда гаплашиш одобдан эмас, уни ҳам ўтиришга тақлиф қилмоқ дардор.
- ♦Кўча-қуйда, жамоа жойида овоз чиқариб сўзлашга атрафдоғларнинг шабини келтириши мумкин.
- ♦Гаплашганда қўлда ниманидир айлантириш, бармоқлар билан бирор нимага уриб ўйнаш, қўл ёки оёқни беҳуда ҳаракатга келтириш ўта бёманиликдир.

И.УСМОНОВ.

ДУШАНБА, 2

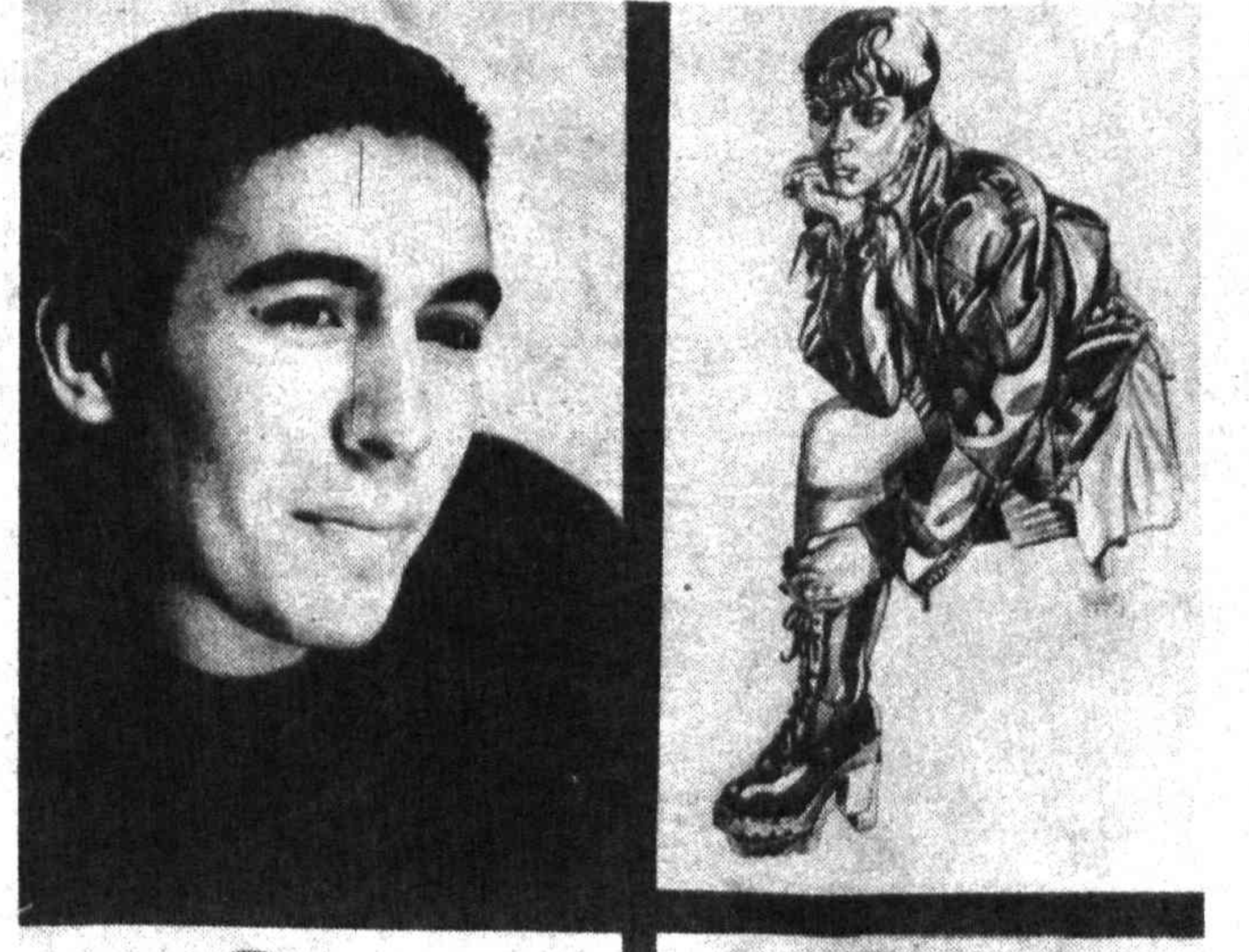
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонги дам олиш дастури. 8.00-8.25 «Ахборот».

СЕПАНБА, 3

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонги дам олиш дастури. 8.00-8.25 «Ахборот».

21.00-21.30 Россия давлат телевидениси.

Суратларда: ёш раисом С.УМАРБЕКОВ ва унинг «Менинг дўстларим» туркумида яратган асарлари.

Advertisement for 'TURKISTON' newspaper, 1997, featuring a woman reading and contact information.

ШАНБА, 7

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонги дам олиш дастури. 8.00-8.25 «Ахборот».

БАДИИЙ ФИЛЬМ

16.05 «Жараён». 16.20 «Эгиз кўшиқлар». 16.40 «Ўзбекистон спорт».

Мухаббат — инсон қалбининг гавҳари. Унинг баҳорини қалб қудрати белгилайди. Бу ҳақда баҳс-мунозар оритиш нияти йўқ. Мен бошқа нарса, "Оврўпача мухаббат" ҳақидаги фикр-мулоҳазаларини айтмоқчиман, ҳалос. Баъзан бетғачоқларик қилган одамнинг "оврўпача мухаббат", ёйинки турмушга энгилли қараган ёшларни кўрганда "оврўпача тарбияланган" деймиз. Оилавий қўйди-чиққилардан жанжал-тўполонсиз ўтса "оврўпачасига акрашишган" бўлади. Хотин эридан бошқасини севиб қолсами "оврўпача мухаббат". Эр хотинига ийбат қилса-чи? Йўқ, бунинг ҳеч нарсага тўқнамаймиз. Бу қаердан - гарбданми, шарқданми, оврўпачаданми, қайси юртдан бизга юққандини ўйлаб ўтирмаймиз ҳам.

Мен шу ўринда баъзи мулоҳазаларимни айтиб, "оврўпача севиш" ҳақида фикрлашмоқчиман. Тўғриси, уларнинг мухаббатига ҳам ҳавас билан қарайман. Негизи, аслида "оврўпача" деган фикрларимизнинг ҳаммаси ўринали эмас, деб ҳисоблайман. Назаримда, баъзан биз

нинг ёрқин юлдузи - "Битла" гуруҳини яхши биламиз. "Битла"нинг энг иккундодли қўшиқчиси Жон Ланнон мажбубаси Йоху Оно тўғриси "Битла"дан кетганда-ку? Бу арсонавий севги эмасми? Тўғри, одатда машҳурлар, юлдузлар ҳақида ҳар хил шов-шувлар юриши табиий. "Модерн Токин"нинг беназир овоз эгаси Томас Андерс-чи? Томас дунё эстрадаси мухлис-саларидан кўплаб ишқий мактублар олган. Концертларида очик-ойдин мухаббат изҳор этишган унга. Томас эса қайлигининг ўта раҳқўлиги тўғриси "Юлдуз" лиқдан ваз кетганда. Бу ҳам мухаббатнинг қудрати эмасми? Чунки ҳар қандай одам ҳам шон-шуврат чўққисидан индамайгина тушиб кетавермайди-да.

Ваҳоланки, оврўпачлик аёллар ҳам мухаббат қўйига тушиб шўхратдан ҳам, бор бисотларидан ҳам ваз кечишган. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Бугунги оврўпачлик ёшлар ҳусусида ҳам бемалол шундай дей оламиз. Шу ўринда руҳшўнос олим, доктор Говард Хэлпернинг "Мухаббатта мубталолликдан қандай ҳалос

"ОВРЎПАЧА" МУХАББАТИ

"оврўпача" лиқни бир ёқлама тасаввур этамиз, шекилли.

Яқинда қариндошимиз ўғлини уйлантирди. Келин-кувв севиб турмуш қиришди. Тўйда келин-куввнинг дустури, дуғозалари, мухаббатнинг "чиннак" лиқини, талабаликнинг олтин давридаги "Лайли ва Мажнун" лиқини кўп гапиришди. Шу тўйда ўзим катнашдим. Табрик сўзи айтган дустури "Санжар ва Мадинанинг севгисидан севги ҳаммамизни ҳам сийлаганда бахтиёр бўлардики", дея ҳавас қилишди.

"Ер-ёр"лар ҳали ҳам қўлогини остида жаранглаб тургандек.

Аммо икки ҳафта ўтар-ўтмас "келини ташлаб кетибди" деган нохуш гапни эшитиб қолдим. Ийгитнинг онаси қўйиб-пишиб ҳасрат қилиб кетди: "Жувон ўлгур, келин дейишга тилим ҳам бормаиди, ўғлимни бадном қилиб кетди. "Оврўпача тарбия" кўрганларни қўлга тусармиш? Оврўпача муомала қерақмиш? Ут тушин унақа "оврўпача" сига... Ота-она-да, боласи учун қайгуради. Шу ҳаёлга бориб Санжарнинг ўзини сурадим.

Тўғриси, Мадина мени алдади. Ташлаб кетди. "Қўнгли қолган" миш. Оврўпача маданиятли эр бўлади, деб ўйлаганми мени шу пайтагча.

Санжарбек, оврўпача эр қанақа бўларкан? беихтиёр ҳайратимни яширолмай сурадим.

Э, унақа эр бўлгандан қўра... Бор-талаб ишга кетаётди ўз хотинига, эшитилганини, ўзининг қўнгли хотинига (ё таваб) "Менсиз ўйда эриқмай ўтиришим", ишдан келган бўлса: "Яхши ўтирибсизми?" дермишман. Нима мени бир ландовур... деб ўйладими? Қўнгли юрган йигитми Ками энди... Э, тўғриси мухаббат йўқ экан. "Бир умр сизни дейман" "Умримнинг охиригача сизга содиқман" деганларичи... Яна кета туриб "Барисор сизни севардим", деб баттар мени ерга қўйиб кетди. Қўнгли бошқасида "оврўпачаси" да экан-ку... билмаган эканман.

Негадир Санжарнинг гап-сўзларини эшитган, шу ҳақда ўйлаб қолдим. Онасининг гапидан унчалар қўнглимасам-да, ташвишга тушмасам-да, рости, Санжарнинг фикрини эшитиб патириб қотиб қолдим. Чунки на Мадинанинг, на Санжарнинг муносабатига "оврўпача" бирор бегоналик сезганим йўқ-ку? Негадир қўнглимда оврўпачликнинг мухаббат ҳақидаги тасаввурларим қайт ҳаёланди.

Ромео ва Жульеттанинг севгилини айтмай қўя қолмай.

Римлик тахдотр Марк Антонийдек мени иродали эркак ҳам Клеопатрага бўлган оташин мухаббати тўғриси ҳатто ўз жонидан кечганлиги ҳам афсонавий мухаббатдир. Лекин ҳозирги оврўпачликлар ҳам ўз "мен"идан севгиси тўғриси воз кечмайдими?

Хоббим бўлгани учунми, жаҳон халқлари маданияти, санъатини кузатиб бораман. Ҳаммамиз ҳам жаҳон эстрадаси-

булиш мумкин?" номли китобига тўхталиб ўтмоқчимдим. Очиги, китобни бир нафасда ўқиб чиққандим. Чунки ундаги фикр-мулоҳазалар ўқувчининг руҳиятига, айниқса, ёшларнинг ички дунёсига жуда мос. Гўё қўнглингиздан қўнғирлардай. "Мухаббат дарадига йўқлигимизми, ундан ҳалос бўлолмайсиз. Уринманг ҳам. Лекин уни даволаш ҳам ўз қўлингизда. Хотирга айлантирасиз, ҳалос. Билсангиз, у қўнглингизнинг энг баҳоли бойлиги бўлиб қолади."

Мухаббат учун юрак бир ошёнгина ҳалос. Кимки севса, севгиса, демак, у бахтли. Гарчи севгичини қароқчи садокат бўлса-да, баъзан посқоқлик, бозорлик, тоқонга оғиб тушади. "Э, ёқ, мухаббат йўқ экан дунёда" деб изтироғга ўшамиз шундай кезларда.

Қайсидир аёл севгилисидан "сал ортиқароқ" эътиборни қўса-ю, умиди пучга чиқса "оврўпача тарбия" га ағдарамиз. Балки Санжар ҳам Мадинанинг қўнглини овлаб оладиган эр бўла олганми, уни хотини "Оврўпача мухаббатни оруз қилувдим" дея ташлаб кетмайдими?

Келин дейишга тилим бормаиди" дея тағриқлардан аламини олаётган она ҳам ўғлига ўз вақтида аёлга ҳамиша эътибор зарурлигини ёшлигидан ўқитиб бораганида бундай нохуш оқибат бўлмайдими?

Бундай воқеаларга фақат "оврўпача" деган тамғани босиб туриш эмас.

Мухаббат бор. Севги яшайди. Гарчи уни бевакт иқтисодсиз-да қаранлашга шўйилманг. У хотира бўлиб қолади. Қўнгли барибир шу бойлик билан бадавлат бўлиб яшайверсин.

"Мухаббат йўқ экан дунёда!" дегувчилар ҳам ҳақдир. Уларга эътирозим йўқ. Ҳар қандай руҳий дардининг, айриликнинг малҳами вақт. Вақт олий ҳакам. Уларга ҳам кун келар, хотираларнинг қароғон салтанатида хотиржамгина яшарлар...

Лекин мени ўйлантирадигани биз мухаббат бўсағасига фақат севгишигина бўлиб келяпти. Аммо севгини асраш, эъзоблашнинг қўлам улдасидан чиқолмайпти. Аслида шу "оврўпача севги" ўзимизники-ку.

Жаннатмақон Бобур ҳазратлари Тарх сарҳосида оғир вазиятда ўз отидан тушиб қилгани хотинига бериб, аёл зотини улуғлаганда шохдан ҳамма ибрат олганди-ку? Ахир подшоҳ истаган навқарини отдан тушириши мумкин эди-ку?

Йўқ, шох Бобурнинг эрлик гурури бунга ҳеч қачон йўл қўймади.

Ана шунлар ҳақида ўйласам қўз йиллик ўтмишимизга бўлган бепасандлик бизда шундай нотўғри тасаввурлар пайдо қилганлигини ҳис этаман.

Шарқона урф-одатларимизни билган ҳолда турмушда бир-биримизга ҳушмуомаллик билан муносабатда бўлсақ, турмушимиз ҳам фарзандларимиз тарбияси ҳам ширин бўлади. Яхши тарбияли инсон эса Шарқда ҳам, Оврўпада ҳам бирдек азиздир.

Саида БОНУ

Иқтидорлар юрт баҳни

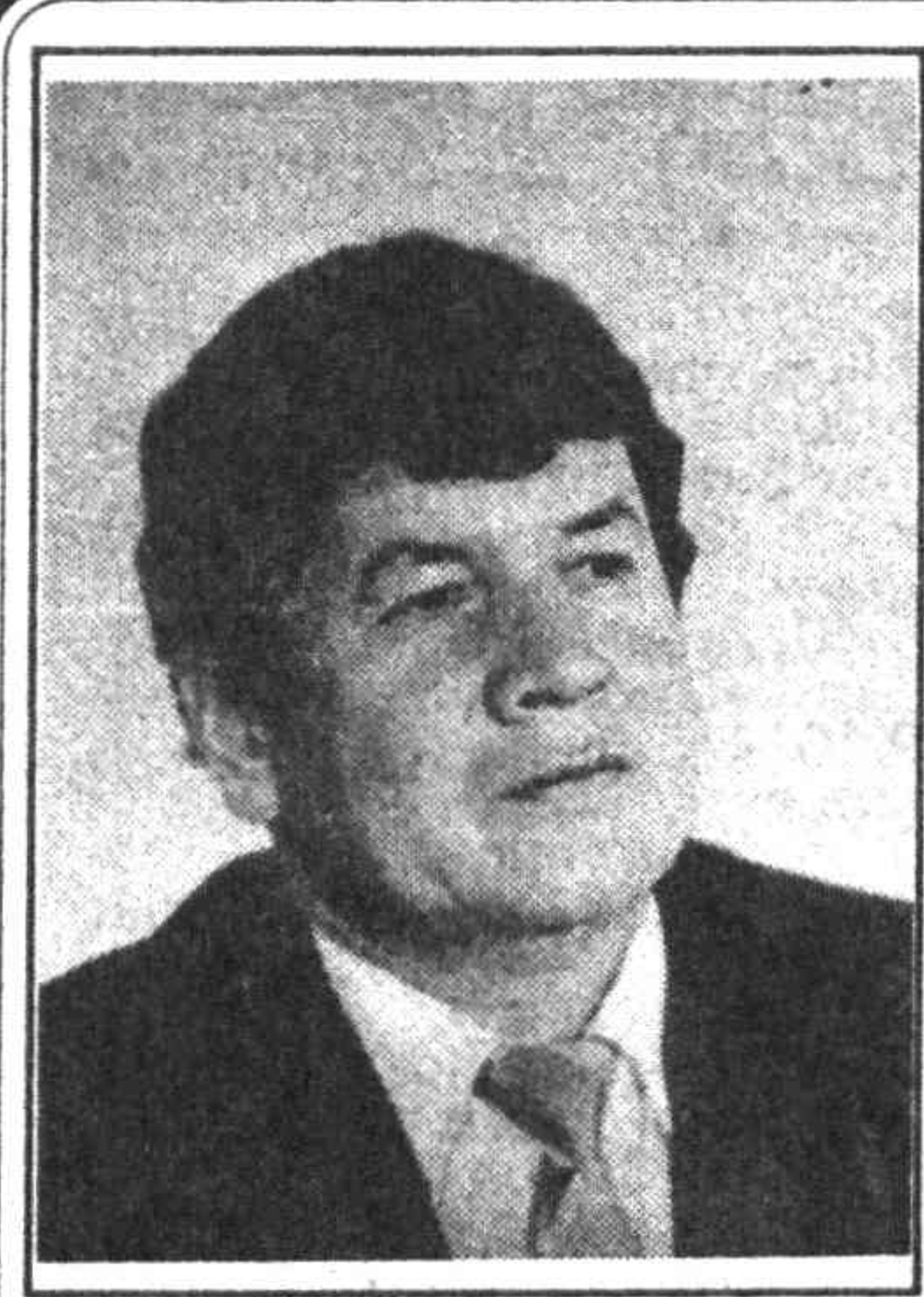
ҚУШҚИЛАР ҚАНОТИ ҚОҚААНДА...

23-24 май кўнлари Тошкент Давлат университетини Маданият саройида Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги тизимидаги ижодий жамоаларнинг "Ўзбекистон-Ватаним" қўшиқ байрамига бағишланган яқуний босқич курик-танлови бўлиб ўтди. Унда 40 га яқин ижодий жамоа ўз дастури билан катнашди. Республиканинг атоқли маданият, санъат ва адабиёт арбобларидан тузилган ҳакамлар ҳайъати икки кун мобайнида олий ва ўрта махсус ўқув юртлири ижодий жамоалари, яққохон хонандалар тақдим этган дастурларни тинглаб, мушокама этди. Байрам дастурлари мусиқа ва шеър матни савияси, уларнинг ўзаро муносиблиги, ижро маҳорати ва сахна маданияти мезонида баҳоланди.

Курик-танловда Андижон Давлат тиллар педагогика институтини ижодий жамоаси "Қўларим қароғига жойланган Ватан" (Мухторхон Умархўжа шеъри, Фуломжон Ҳожиқулов мусикаси) қўшиғи учун биринчи ўринни эгаллади. Бухоро Давлат озиқ-овқат ва энгил саноат технологияси институтини "Абад яшнар" (Мухаммад Юсуф шеъри, Қажор Мурод мусикаси) қўшиғи, Алишер Навоий номли Самарқанд Давлат университетини "Ассалом" (Ҳамид Фулом шеъри, Жавоббек Қозимов мусикаси) қўшиғи учун иккинчи ўринга мушарраф бўлишди. Фарғона Давлат университети хор жамоаси "Ватан ҳимо-ячилари марши" сўитаси (Саид Дадажонов мусикаси) қўшиғи, Бухоро Давлат университети "Турон" гуруҳи раҳбари Асрор Қосимов "Ватан" (Шаҳобиддин Уринов шеъри, халқ кўйи) қўшиғи, Қоракалпоғистон Давлат университети талабаси Мухаббат Абдуллаева "Хур Ўзбекистон" (С.Полвонов мусикаси, А.Мадаминов шеъри) қўшиқлари учун учинчи ўринни олшди.

Ўзбекистон қўшиқ байрамига бағишланган сара дастурлар, шоирлар ва бастакорларнинг энг янги асарлари асосида қўшиқлар тўпламини тайёрлаб, алоҳида китоб ҳолида нашр этишга қарор қилинди.

Манзура ҲАМДАМОВА

Мухаббат

ТОШКЕНТНИНГ ТИЛЛОСИДАН

Қатрадек қалқиб кетдик, жилвангиз жилосидан, Бармоқларим бозиллар қўнглингиз хиносидан, Марғилоннинг малаги, бунча момик билан, Ишқ ахли сабоқ олсин оҳимиз илмосидан, Узук тутсақ олмайсиз Тошкентнинг тиллосидан.

Ёлборсақ, ёнингизга ёт деб йўлатмағайсиз, Бу ярим қўнглимизни нечун тўлатмағайсиз, Сурайвериб сил бўлдик, сочи сийлатмағайсиз, Бир чимдим нур илдинк меҳримиз зиёсидан, Узук тутсақ олмайсиз Тошкентнинг тиллосидан.

Кумушлар суйганча бор, Зайнаблар қуйганча бор, Туронлик йигитларда Отабекдек беклик бор, Бизни унутгай Оллоҳ, биз сизни унутсақ ёр, Саломлар йўллаб эдик қўнглимиз сабосидан, Узук тутсақ олмайсиз Тошкентнинг тиллосидан.

Ахли девона ичра девонаси биз бўлдик, Марғилон кўчасида бегонаси биз бўлдик, Келсангиз қўнча Шощинг остонаси биз бўлдик, Маҳмуд кечгай сиз учун дунёнинг дунёсидан, Узук тутсақ олмайсиз Тошкентнинг тиллосидан.

ЁДНИНГ БЎЛИБ ЁГАР ЁМҒИР

ҚУМРҒАМАЗ БОР

Бир майсанинг бардоши, Теракка тиргақ бўлур. Билмадик атиргулга, Тикон на керак бўлур.

Кесака кесатсангиз, Гезарар, олов бўлмас. Сайёдлар суст кетганда, Камон йиғлар, ов бўлмас.

Изларингни ювиб кетди, Исларингни ювиб кетди, Фунчаларнинг дудогига, Қулгичингни тугиб кетди.

Жонингизнинг жамоли, Қўнглимиз кўзгусида, Қанот қуриб қувондик, Тулпорлар орузида.

Ёмғир ерга ёзиб кетди, "Дунёни ҳам босиб кетди". Етти рангли қўйлагингни Кўк тоқига осиб кетди.

Қонда қатра ишқ бордир, Тошни ҳам эритгайсан. Ошиқсан, агар Маҳмуд, Дунёни қаритгайсан.

Энди осмон ойдан ёнар, Рангин-рангин ёйдан ёнар, Шабнам ичган маст тулпорлар, Бағридаги тўйдан ёнар.

Маҳмуд ТОИРОВ

ЮЛДУЗЛАР САМОДАН СУЗЛАЙДИ

ҚҲЙ. Молиявий муаммолар билан дадил шугулланверинг, ютқазмайсиз. Бизнес соҳасида янги ишга қўл урмай туринг, бу сизнинг қўл вақтингиз ва куч-қувватингизни олади. Давлат идораларида ишлайдиганлар лавозими янада юқори бўлиши қўтилура. Севишганлар ви-солга өтишад.

БУЗОҚ. Давлат ташкилотларида хизмат қилувчиларнинг раҳбарлари ўзгарсини, у эса омадан қилинган ишлар тўғрисида ҳисобот сураб қолиши мумкин. Илтиҳондан олган баҳосидан қоникмаган талабалар уни ўзгартриш имконига эга бўладилар.

ЭГИЗАҚЛАР. Сизни янги лавозимга қўтаришса ёки масъулиятни топшириқ берингиз қувонинг, маошингиз ошади. Турмуш ўртоғингиз билан муносабатингизда мураккаблик юз берса ҳафа бўлманг. "Эр-хотининг уруши - доқа рўмол қуриши".

ҚИСҚИҚАҚА. Электроника ёки компьютерларга боғлиқ лавозимда ишловчилар хориқлиқлар билан ман-фаатли шартнома имзолайдилар. Уйдан узокда яшов-чилар ота-оналари, яқинларидан хабар олишсин. Сиз қўнглимиз дўстингиз ташриф буюриши мумкин. Севги-лигингизни тўлиқлига ҳаракат қилинг.

АРСЛОН. Қийинчиликларга дуч келсангиз ҳам биз-нес соҳасида омад сизга қўлиб боқад.

ПАРИЗОҚ. Ишдан бошингиз чиқмайди. Агарда жамо-ат ишлари билан шугулланаётган бўлсангиз асосий вази-фангиз билан машғул бўлиш лозимлигини ҳам унутманг. Шахсий ҳаётингизда осийишта ва мўътадил давр бошла-нади.

ТАРОЗУ. Спорт, журналистика ва жамоат ишларида банд бўлганларга омад қўлиб боқад.

ЧАЕН. Айни ҳовли ёки қорбоқ сотиб оладиган дав-рингиз келди. Ёзувчилар ва омадавий ахборот воситалари ходимлари ишлаб қарнчамайди. Агарда хозиргача жуфти халолнингиз бўлмаса, шу ҳафтада танласангиз адашмай-сиз.

УКОТАР. Бу ҳафтада қайси ишга қўл урманг, омадин-гиз қопад.

ТОҒ ЭЧКИСИ. Олдин бошлаб қўйган ишларингизнинг даромади қўлга тегади. Муаммолар тугуни ўз-ўзидан ечи-либ кетади. Омадсизликлар сизни четлаб ўтади. Ишқий саргузаштлар қўл содир бўлади.

КОВГА. Молиявий муаммоларингиз ижобий ҳал эти-лади. Бирок, бунинг учун қўл тер тўкишингиз керак. За-рур хатни жунайтиш ёки керакли одамга қўнғироқ қилиш тавсия этилади. Ишқий саргузаштлар учун афсуски, вақт өтмайди.

БАЛИҚ. Бизнесга оид масалаларни тезроқ ҳал этинг. Чунки факулдада вазият содир бўлиши мумкин. Хизмат-даги муаммоларни ҳамкасблар билан бамаслаҳат ҳал этинг. Севги-мухаббат бораида муаммолар тугилса, ҳафа бўлманг, ҳаммаси ўтиб кетади.

001 ХАБАР ҚИЛАДИ

Ё - ёзипини қилади. Ёнгарчилик қўтирмайди. Фақат ҳафта-нинг дастпаки кўнларига тоғолди ҳудудларда қисқа муддатли ёмғир ёғиб, момақалдоқ бўлади.

Ҳарорат кечалари - 17-22, кундузи 32-37 даража бўлиши кўтипаётди. Қўл ҳудудларда иссиқ 34-39 даражагача кўтариллади.

"ДЕНТО - СЕРВИС"

Хусусий стоматология клиникаси сизга қўшқайфият ва рангизга хушбичим қўлгу бахш этади

Поликлиникада сизга юқори бақали мутахассислар замонавий асқуналар ва земинат хизмат қўриқлади

"Денто - Сервис" сизнинг ва фарзандларингизнинг тишларини қўриқсиз ва сифатли даволайди.

Аторидан четга чиқиб қолган тишларингизни замонавий усулда текислаб, марвариддек беғубор ҳолатга келтиришни қафолтайди

Манзиллимиз: Тошкент, Юнус-Обод, 14 квартал, 27 уй. "Баҳоадир" кафеси қаршиида.

Тел: 22-00-10

Республика Рассомлик коллежи 1997-98 ўқув йилига ўқувчилар қабул қилади

Мутахассисликлар:

1. Рангли тасвир
2. Дизайн
3. Ҳайкалтарошлик
4. Лақ миньятураси
5. Ёрғч ўймакорлиги
6. Бутафория
7. Грим
8. Либос
9. Қўлоқчилик
10. Наққошлик
11. Гаичкорлик
12. Заргарлик, мистгарлик

Абитуриентлар 5 июндан 5 июлгача саралаш комиссияси кўригидан ўтгач, қуйидаги хужжатларни топширадилар:

1. Ариза
2. Тиббий маълумотнома / форма № 86 /
3. Маълумоти ҳақида гувоҳнома ёки ат-тестат
4. Ҳарбий хизмат билети ёки 17 ёшлилар учун ҳарбий гувоҳнома
5. Расм 3х4 ўлчамда 6 дон
6. Турар жойдан маълумотнома

Манзили: Ш.Тошкент 700020, Фуркат кўчаси 6 уй.

02 хабарлари

ДОЛЛАРФУРУШ ФИРИБГАР

Фирибгарлар одамларнинг йиллаб йиғган даромадини алдаб олиб, самонга тушган игнадек исзиз йўқолишига ҳаракат қилишади. Аммо ҳар нарсанинг чеки бўлгани каби уларнинг таноби ҳам қўн келиб тортилади. Тошкент шаҳрининг Отчопар бозорида чамаси 24-28 ёшларда бўлган номаълум шахс хавотирланганча қўзлари олма-кесақ теаради. Шахсонинг юриш-туриши ҳуқуқ тартибот ходимларининг ўткир нигоҳидан четда қолмади. Қалбаки 100 АҚШ долларини бошқа бир кимсага қўл миқдордаги сўмга пуллаган Серғеве тумшугидан илинди. Долларфурӯшнинг сири ошқора бўлиб, ҳибсага олинди.

ШАЙТОН ШАЙТОН ЭМАС

Турли баҳоналарни топиб, хонадонга кириб олган номаълум шахс уй эгасини тўнаб кетиши ҳам ҳеч гап эмас. Мақриликда илбисини ҳам йўлда қолдирдиган К.Р ва унинг шериги Ф.И жабрланувчиға электримиз деганими ёки бошқа бир гап отганими тевроғ аниқлайди. Хуллас, бу икки бетайин Самарқанд шаҳрининг Спирин кўчасида яшовчи аёлнинг қўлогига лағмон осиб, уйига кириб олишади. Сўнгра дўқ-пўписа қилиб, пичоқ билан қўриқтишади. Жиноятчиларнинг қўлида ажал воситасини кўрган оғизнинг қўзлари олазарақ бўларкан, шай-ти пасаийб магнитафон, қўл соат ҳамда бошқа буюм-ларни бериб юборишдан ўзга илоҳ қолмади. Ҳойиб бўлган зуравонлар узокча қўриқмадилар. Улар тезда тўтилиб, тегишли қоралар кўтилди.

Рустам ТУРҒУНОВ, ИИБ Матбуот маркази ходими

БТТ йллий ишлаб чиқариш маркази тўғатпади. Тел 41-00-51

Муассис: **ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИНИНГ «КАМОПОТ» ЖАМГАРМАСИ**

Ҳомий: **ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ «МАТБУОТ ТАРҚАТТИШ ИШОМАТ» АССОСЛАШМОТИ**

Бош Мухаррир **Абдуқодир НИЁЗОВ**

Навбатчи муҳаррир: Гулнора МИРЗАХОШИМОВА

ТАХРИРИЯТ:

Қабулхона — 36-56-58, 33-95-97

Ҳатлар бўлими — 36-54-85

Тижорат бўлими — 33-79-69

Ёшлар бўлими — 36-54-64

Ҳарбий ватанпарварлик бўлими — 36-58-93, котибият — 36-58-48.

Манзиллимиз: **ТАШКЕНТ**

Муаллифлар фикри тахририят нуқтаи назаридан фарқланиши мумкин.

Дизайн устаси **С.ФАЙЗУЛЛАЕВ**